

POSUDEK OPONENTA

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Titul, jméno a příjmení diplomantky: **Petr Viták**

Fakulta: **právnícká**

Studijní program: **právo a právní věda**

Studijní obor: **právo**

Název diplomové práce:

Mezinárodní aspekty potrestání nacistických válečných zločinců

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et PhDr. Stanislav Balík**

Oponent diplomové práce: **JUDr. Petr Beránek, Ph.D.**

Petr Viták si za téma své diplomové práce zvolil „Mezinárodní aspekty potrestání nacistických válečných zločinců“. Osnova práce je poměrně podrobně rozpracována, věcně se kapitoly zabývají norimberským tribunálem, rolí Československa během tohoto procesu, jeho retribučním zákonodárstvím či jednotlivými konkrétními trestními případy. Z hlediska obsahového však práce působí poněkud rozpačitým dojmem, jedná se spíše o sebrání velkého množství faktografických údajů, nežli o konkrétní samostatnou a tvůrčí analýzu východisek a dopadů poválečného potrestání nacistických zločinců. Je poněkud zbytečné zabývat se v práci, jejímž hlavním cílem by mělo být především objasnění postojů a hledisek vítězných spojenců na trestání válečných zločinců (resp. jejich dopadů na oblast mezinárodního práva či mezinárodních vztahů), např. biografii některých zúčastněných osob či podrobně analyzovat jednotlivé právní normy československého retribučního zákonodárství. Mnohdy působí rušivě rovněž poněkud krátké podkapitoly, které jsou tvořeny jediným kratičkým odstavcem silně informativního charakteru, bez jakékoliv přidané hodnoty.

Nelze říci, že diplomová práce je nezajímavá, vždyť mj. obsahuje hodnotné informace o norimberském procesu či jednotlivých jeho aktérech (včetně obrazové přílohy) - to jsou informace samy o sobě pro zainteresovaného čtenáře velmi lákavé; zdá se však, že jejich poněkud přehnaný záběr může zapříčinit ztrátu orientace čtenáře. Ten bude následně váhat, co je vůbec cílem dané diplomové práce - zda vrhnout do pléna stovky údajů o konkrétních osobách zúčastněných na válečných zvěrstvech či jejich soudců a katů, nebo (jak ostatně vyplývá z vymezeného tématu) pokusit se objasnit otázku potrestání nacistických válečných zločinců v kontextu mezinárodního práva a mezinárodních vztahů.

Co se týče poznámkového aparátu práce, je nutno uvést, že až příliš často odkazuje na zdroje faktografických údajů, popř. jiných doplňujících informací, které ovšem nejsou vzhledem k vymezení tématu práce podstatné. Poznámkový aparát by si tedy jistě zasloužil poněkud pestřejší obsah relevantních odkazů. Je rovněž pravděpodobné, že diplomant v některých případech přejímal (popř. dovozoval) z citovaných pramenů chybné závěry. Na str. 11 diplomové práce kupříkladu stojí, že *„Avšak nedůslednost ve vymáhání práva způsobila, že i když v Lipsku probíhalo do roku 1921 celkem 12 procesů, šest mužů by zcela zproštěno obžaloby a šest jich dostalo velmi nízké tresty. Nikdo tedy nakonec nebyl ani obžalován, ani odsouzen.“* Selský rozum napovídá, že obdrželo-li šest osob nízké tresty, je vcelku namístě předpokládat, že byly před tím obžalovány a odsouzeny...

Po formální stránce práci nelze příliš co vytknout, snad poněkud nepatřičně působí rozdílné zarovnávání toku textu (v některých kapitolách pouze vlevo, v jiných k oběma okrajům) či jeho občasné narušení.

Celkové hodnocení práce je nutno odvíjet od závěru, zda se diplomant úspěšně vypořádal se zadaným tématem práce. V daném případě je velmi obtížné zaujmout jednoznačné stanovisko. Práce obsahuje i řadu velmi cenných informací k tématu (např. postoj SSSR k otázce potrestání válečných zločinců v kapitole 3.3.1 - avšak bez hlubšího rozboru

provedeného diplomantem), na straně druhé poněkud odbíhá od tématu např. již výše zmíněnou analýzou retribučních dekretů prezidenta republiky - v daném případě to zřejmě nebylo zcela nezbytné.

Ačkoliv diplomová práce Petra Vitáka splňuje podmínky kladené na závěrečnou teoretickou práci magisterského studia, je čtivá a příjemně jazykově podaná, s ohledem na její obsah, resp. poněkud sporný vědecký přínos, navrhuji, aby byla přijata k obhajobě s hodnocením „**dobře**“, v případě vynikající obhajoby pak stupněm „**velmi dobře**“.

Při obhajobě navrhuji zaměřit se na tyto otázky:

1. Výhody a nevýhody mezinárodních trestních tribunálů oproti vnitrostátním.
2. Jakým způsobem SSSR ošetřil ve vztahu k ostatním spojencům své prohřešky v oblasti válečného práva (Katyňský masakr, okupace Pobaltí atd.) během norimberského procesu?

V Plzni dne 27. 8. 2012

JUDr. Petr Beránek, Ph.D.